

מ"ח 8977-11-24 - פלוני נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

מ"ח 8977-11-24

לפני: כבוד השופטת דפנה ברק-ארז

המבקש: פלוני
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
בקשה מיום 5.11.2024 לקיום משפט חוזר
בעצמו

בשם המבקש: בעצמו

החלטה

1. בפני בקשה לקיום משפט חוזר לפי סעיף 31(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט).

2. ביום 20.11.2014 הוגש נגד המבקש כתב אישום בבית המשפט המחוזי בחיפה (תפ"ח 43709-11-14) בגין גרימת מותו של חליל מחרום ז"ל (להלן: המנוח). בתמצית יצוין כי על-פי עובדות כתב האישום, ביום 21.10.2014 התפתחה קטטה במכולת בחיפה בין בני משפחתו של המבקש ואחרים מצד אחד, לבין בנו של המנוח ושותפו לעבודה במכולת מצד אחר. בעקבות זאת, המבקש והמנוח החלו להתעמת. בהמשך לכך, בהתאם לכתב האישום, המבקש ביצע ירי מטווח קצר לעבר המנוח, ופגע בראשו באופן שהוביל למותו. מיד לאחר מכן, נמלט בנו של המנוח מהמקום והמבקש רדף אחריו באקדח שלוף, תוך שהוא יורה לכיוונו.

3. המבקש ניהל את משפטו, וביום 30.5.2018 הוא הורשע בבית המשפט המחוזי בשלוש העבירות שיוחסו לו בכתב האישום: רצח בכוונה תחילה לפי סעיפים 300(א)(2) ו-301 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק), כנוסחם טרם הרפורמה בעבירות ההמתה מכוח חוק העונשין (תיקון מס' 137), התשע"ט-2019 (להלן: הרפורמה בעבירות ההמתה), ניסיון לרצח לפי סעיף 305 לחוק העונשין, וכן עבירות נשק לפי סעיפים 144(א) ו-(ב) בצירוף סעיף 29 לחוק זה (הנשיא ר' שפירא, סגן הנשיא א' אליקים והשופטת ת' נאות פרי).

4. ביום 20.5.2019 נגזר על המבקש עונש מאסר עולם בגין עבירת הרצח, ובנוסף לכך שבע שנות מאסר בפועל בגין עבירת ניסיון הרצח (במצטבר). כמו כן הוא חויב בפיצויים לעיזבון המנוח ולבנו של המנוח. במסגרת גזר הדין, בית המשפט המחוזי קבע כי הרפורמה בעבירות ההמתה אינה מהווה דין המקל עם המבקש, הואיל ומעשיו לא בוצעו בנסיבות של אחריות מופחתת, כי אם בנסיבות מחמירות בהתאם לסעיפים 301א(א)(1) ו-9 לחוק בנוסחם העדכני.

5. המבקש הגיש ערעור על כך, וביום 15.1.2023 בית משפט זה קיבל את הערעור בחלקו (ע"פ 3546/19, השופטים י' אלרון ו-א' שטיין והשופטת ג' כנפי-שטייניץ). בפסק הדין שבערעור נקבע כי בדין הורשע המערער ברצח המנוח ובניסיון לרצח בנו. יחד עם זאת, בית משפט זה קבע כי לא התקיימה כל נסיבה מחמירה ברצח המנוח, ולכן הרפורמה בעבירות ההמתה אכן מהווה דין המקל עם המבקש. בהתאם לכך, נקבע כי יש להרשיע את המבקש בעבירת הרצח ה"בסיסית" לפי לסעיף 300(א) לחוק העונשין, אשר בגינה מאסר עולם הוא העונש המרבי, חלף הרשעתו בעבירת הרצח בכוונה תחילה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק זה בנוסחו הקודם, שבצדה העונש של מאסר עולם הוא חובה. בהתאם לכך, הדיון הוחזר לבית המשפט המחוזי לצורך גזירת דינו של המבקש מחדש.

6. עניינו של המבקש הושב לבית המשפט המחוזי, וביום 20.6.2023 זה החליט לגזור על המבקש 37 שנות מאסר בפועל בגין כלל העבירות שבהן הורשע. סכום הפיצויים נותר ללא שינוי.

7. ביום 6.10.2024 דחה בית משפט זה את ערעורו של המבקש על חומרת העונש שהושת עליו וקיבל את ערעורה של המדינה על קולת העונש (ע"פ 6655/23 ו-ע"פ 6703/23 בהתאמה, השופטים נ' סולברג, ד' מינץ ו-אלרון). בפסק הדין נקבע כי נוכח חומרת מעשיו של המערער, ובשים לב לעברו הפלילי המשמעותי הכולל הרשעה בהריגתם של שני אחים ובניסיון לרצח של אימם, אשר בגינה הוא נידון ל-13 שנות מאסר בפועל - העונש הראוי בגין מעשיו הוא מאסר עולם בלתי קצוב. עוד נקבע כי לעונש זה יש להוסיף עונש של 7 שנות מאסר בפועל לריצוי במצטבר, בגין עבירת ניסיון הרצח.

8. המבקש, שאינו מיוצג בשלב זה, הגיש ביום 5.11.2024 בקשה לקיום משפט חוזר בעניינו. הבקשה נסבה כולה על טענת המבקש כי לא הוא ביצע את הירי באירוע, וכי בהתאם לכך יש לזכות אותו מעבירת הרצח ומעבירת ניסיון הרצח. המבקש טוען כי ממצאים מזירת האירוע מלמדים שהוא אינו האחראי לירי הקטלני, וכי ניתן להבין זאת בשים לב לגובהו של המבקש ביחס לגובהו של המנוח, למרחק שהפריד בינו לבין המנוח בעת ביצוע הירי כפי שעולה מהתיעוד המצולם של האירוע, ובמסלול הפגיעה של הכדור שנורה. למען שלמות התמונה, יובהר כי בפתח בקשתו טוען המבקש כי במהלך משפטו הן עורכי דינו הפרטיים והן הסניגורים הציבוריים שמונו לו לא היו נכונים לטעון לחפותו בכל הנוגע לעצם ביצוע הירי על-ידו, בהתאם לכך הוא טוען כי אינו מיוצג בבקשה דנן.

9. לאחר שעיינתי בבקשה הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות. הליך של משפט חוזר נועד להבטיח את חקר האמת ומניעת הרשעות שווא מחד גיסא, תוך התחשבות בעקרונות סופיות הדיון מאידך גיסא. איזון עדין זה בא לידי ביטוי בהוראותיו של סעיף 31(א) לחוק בתי המשפט, הקובע רשימה סגורה בת ארבע עילות המאפשרות להורות על קיומו של משפט חוזר בעניין פלילי. בהתאם לכך, המבקש לקיים משפט חוזר נדרש להצביע על התקיימותה של אחת מעילות אלו בעניינו. בפסיקתו של בית משפט זה הובהר זה מכבר כי הליך של משפט חוזר אינו ערעור נוסף, אלא מדובר בהליך חריג וייחודי אשר בקשות לקיימו יאושרו בצמצום ובמשורה (ראו: מ"ח 7929/96 קוזלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(1) 529, 558-560 (1999); מ"ח 5780/24 מנחם נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (6.8.2024) (להלן: עניין מנחם)).

10. מהבקשה דנן ניכר כי לא עלה בידי המבקש להצביע, אף לא באופן ראשוני, על קיומה של אחת מן העילות לעריכתו של משפט חוזר. לאמיתו של דבר, הוא אף לא טוען בצורה מפורשת להתקיימותה של איזו מהן. ככל שניתן להבין, דומה כי המבקש ניסה להצביע על קיומן של עובדות או ראיות אשר יש בהן כדי לשנות את תוצאות המשפט לטובתו, בהתאם לסעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט. אולם, הלכה היא שלצורך הוכחת עילה זו, מוטל על המבקש נטל כבד במיוחד להוכיח כי הראיות שבידו אמינות לכאורה ובעלות "משקל סגולי" שעשוי להביא לשינוי תוצאת המשפט (ראו: מ"ח 7248/23 בלום נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (22.11.2023); עניין מנחם, בפסקה 7). המבקש לא הציג כל ראיה מסוג זה, להבדיל מאשר טענות המבוססות על הגיון הדברים. מכל מקום עסקינן בטענות שלכאורה לא הייתה כל מניעה להציג כבר במשפט עצמו. אוסיף ואציין כי הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי מבוססת, בין השאר, על חוות דעת של שתי מומחיות ביחס לירי באירוע, צילומים מהזירה, עדויות של עדי ראיה ועוד. אין בבקשה שהוגשה כל התמודדות של ממש עם כל אלה. בנסיבות אלה, ומשלא הונח כל טעם להיעתר לבקשה, אין מנוס מדחייתה.

11. סוף דבר: דין הבקשה להידחות.

ניתנה היום, י"ב טבת תשפ"ה (12 ינואר 2025).

דפנה ברק-ארז
שופטת